

УДК 378.147

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.0/25.179017>**Vita MIROSHNYCHENKO,***orcid.org/0000-0002-7492-2994*

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації

Національної академії Національної гвардії України

(м. Харків) *miroshnichenkovita14@gmail.com*

ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОГО ФІЛЬМУ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Статтю присвячено аналізу проблеми використання художнього фільму у процесі підготовки майбутніх філологів. Узагальнено підходи науковців до визначення поняття «автентичний художній фільм». Визначено низку функцій, що виконують художні фільми у навчанні іноземній мові: 1) інформативно-навчальну; 2) мотиваційно-стимулюючу; 3) евристично-виховну; 4) розвивальну; 5) ситуативно-детермінувальну.

Обґрунтовано необхідність урахування виокремлених критеріїв відбору автентичних художніх фільмів, що становлять дві групи. I група – критерії врахування властивостей фільму як цілісного художнього твору: 1) урахування соціокультурного потенціалу художнього фільму; 2) критерій естетичної цінності художнього фільму; 3) критерій ступеня морально-етичного впливу автентичного художнього фільму на глядача; 4) критерій жанрової належності автентичного художнього фільму. II група – критерії, пов'язані з дидактичною цінністю автентичного художнього фільму: 1) відповідність змістово-лінгвістичних характеристик фільму тематиці та рівневі володіння іноземною мовою, що регламентовані в програмі); 2) критерій урахування мотиваційного потенціалу змісту фільму; 3) критерій новизни й інформаційної цінності.

Окреслено вимоги до фільмів, що відбираються для навчання іноземній культурі. Встановлено способи представлення фільму в аудиторії та його тривалість. Представлена класифікація вправ та завдань на основі художніх фільмів: за місцем виконання, за характером виконання, за способом виконання.

З'ясовано, що художні фільми слугують джерелом автентичного мовлення представників іноземної культури; демонструють вербальну й невербальну поведінку носіїв іноземної мови у контексті, відображаючи їхній менталітет і ціннісні орієнтації; виховують почуття поваги до культури, мову якої вивчають.

Ключові слова: художній фільм, іноземна культура, відбір фільмів, критерії, майбутній філолог.

Vita MIROSHNYCHENKO,*orcid.org/0000-0002-7492-2994*

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor of the Department of Philology, Translation and Lingual Communication

National Academy of the National Guard of Ukraine

(Kharkiv, Ukraine) *miroshnichenkovita14@gmail.com*

USING OF FEATURE FILMS IN THE PROCESS OF FUTURE PHILOLOGISTS' PROFESSIONAL TRAINING

The article is dedicated to the analysis of feature films' using in the process of future philologists' professional training. Approaches of scientists to the definition of "authentic feature films" are generalized.

A range of functions that is accomplished by feature films in the process of teaching English are defined in the article: 1) information-educative; 2) motivational-stimulative; 3) heuristic-educational; 4) evolutive; 5) situation-determinative.

The necessity of specifying the criteria according to which authentic feature films can be considered appropriately is reviewed in the article. The first group of selection criteria views a film as a cohesive piece of art. Accordingly, sociocultural potential, aesthetic value, moral and ethic influence on audience and genre of the films are taken into account. The second group of criteria relates to the didactic potential of films.

These criteria include relevance of content and linguistic characteristics of the film to topics and language skills set out in the curriculum, motivational and informative value of the film. Requirements to the films that are selected for teaching a foreign culture are defined. The ways of presentation a film in the classroom and its duration are determined.

Classification of exercises and tasks based on the feature films are presented according to place, way and principles of performing. It is highlighted that feature films are a source authentic speech of the representatives of foreign culture; demonstrate verbal and non-verbal behavior of representatives of foreign language in the context representing their mindset and values-based orientations; encourage the feeling of respect to the culture of foreign language.

Key words: feature film, foreign culture, selection of films, set of criteria, future philologist.

Постановка проблеми. У сучасному світі художні фільми є досить популярними серед глядачів усіх вікових категорій, що створює передумови для їх ефективного використання в навчанні іноземній мові. Автентичні художні фільми не лише ознайомлюють глядачів із національно-специфічною й історико-культурною інформацією про іншу країну, а й наочно представляють елементи повсякденної культури.

Художній фільм також сприяє кращому пізнанню іноземної культури. Разом з тим, потенціал автентичних художніх фільмів використовується не повною мірою. Робота з автентичними художніми фільмами обмежена ознайомленням студентів із соціокультурною маркованою лексикою, після перегляду відбувається обговорення найбільш цікавих моментів фільму. Отже, суперечності між великим потенціалом автентичних художніх фільмів і відсутністю ефективних методик їх використання як в аудиторній, так і в позааудиторній роботі майбутніх філологів зумовили актуальність дослідження.

Аналіз досліджень. Проблема використання автентичного художнього фільму у професійній підготовці філологів висвітлена у працях таких вчених, як Н. Бичкова (2), С. Віддоуз, І. Ісенко, О. Конотоп (3), О. Кочукова (4), І. Терехов (7), Б. Томалін, Дж. Шерман (13), Т. Яхнюк (9). Разом з тим, означена проблема потребує більш детального вивчення.

Мета статті – проаналізувати ефективність використання художнього фільму у професійній підготовці майбутніх філологів.

Виклад основного матеріалу. Формування комунікативної компетентності в майбутніх філологів відбувається в умовах усебічного використання технічних засобів навчання, основна мета яких полягає у максимальному наближенні процесу вивчення іноземної мови до ситуацій реального спілкування, що стає можливим завдяки перевагам аудіовізуальної наочності (2).

О. Кочукова вбачає в автентичному художньому фільмі дискурс, який відрізняється від тексту тим, що в ньому наочно, у слуховій формі реалізуються комунікативні наміри тих, хто говорить, ситуативний та екстралінгвістичний контекст (Кочукова, 2004: 78). Дискурс фільму складається зі звукоряду й відеоряду, паратексту (екстралінгвістичних параметрів) і тексту (скрипту). Сприймати автентичний художній фільм-дискурс цікавіше і легше, оскільки аудіовізуальна підтримка допомагає краще сприйняти та зрозуміти інформацію.

Розглядаючи автентичний художній фільм як текст, дискурс і засіб аудіовізуальної культури,

науковці описують низку функцій, що виконують художні фільми у навчанні іноземній мові: 1) інформативно-навчальну; 2) мотиваційно-стимулюючу; 3) евристично-виховну; 4) розвивальну; 5) ситуативно-детермінувальну (Cardon, 2010: 208).

К. Брайем, представляючи власну методику роботи з фільмом, узагальнила досвід низки вчених: П. В. Кардон (10), Ж. Шампо та М. Мелінгер, зазначивши, що фільми, відібрані для навчання іноземної культури повинні: 1) містити демонстрацію основних загальнолюдських понять у дії, оскільки, згідно з міркуваннями Ж. Шампо, саме художній фільм має змогу «візуалізувати» абстрактні поняття в певному соціокультурному контексті, відмінному від рідного; 2) уникати надто спрощеного зображення дійсності (Champroux, 1999: 385); 3) задовольняти культурні / етичні норми, усталені в рідному суспільстві глядачів, не ображаючи їх через моральні переконання й вірування; потрібно зважати і на проблематику, що висвітлює фільм, і на стилістичне забарвлення мови, яке використовують герої, і на відвертість власне зображення деяких аспектів людського життя; 4) враховувати майбутні професійні інтереси студентів, оскільки бачення на екрані того, що знадобиться їм у подальшому житті, здатне стимулювати їхнє бажання пізнати більше; 5) надавати студентам відчуття власної участі у міжкультурному діалозі; важливим є висвітлення у фільмі саме того, як люди поведуться в різних ситуаціях спілкування за допомогою мови, яку вивчають; 6) розважати й мотивувати студентів; стимульовані цікавістю і допитливістю до культури мови, що вивчають.

П. Воллер і С. Уіддоузом надають поради щодо відбору фільмів. На їхню думку, перевагу потрібно надавати фільмам із фабульним сюжетом та чітко визначеними головними героями. Слід уникати фільмів, що мають нединамічний сюжет, містять багато діалектного мовлення й монологів, а також зображують дійсність, для розуміння якої потрібні детальні фонові знання іншомовної культури, яких у студентів немає (Voller, 1993: 343).

Одностайними є думки вчених щодо неприпустимості використання фільмів, де наявні сцени, які відверто зображують сексуальні акти, насильство в різних формах, богохульство. Дж. Кінг пропонує такий вихід із ситуації: за умови незначної частки таких сцен у фільмі, який, зрештою, можна схарактеризувати як стриманий, на проблемних сценах варто увагу не концентрувати, проглядаючи їх в аудиторії в пришвидшеному темпі (12).

На думку Дж. Кінга, найбільш придатними для студентства є романтичні комедії, бойовики або пригодницькі фільми з невеликою часткою сцен

насильства. Особливо наполягає дослідниця на високій якості відібраних фільмів, оскільки драматичне напруження та хороша гра акторів спонукають студентів забути про деяку незрозумілість автентичного мовлення й зосередитися на сприйманні сюжету та іншої інформації з екрана.

Проаналізувавши праці О. Конотоп (3), І. Терехова (7), П. Аркаріо та інших, виокремимо такі критерії відбору автентичних художніх фільмів: актуальність, урахування інтересів студентів, жанрова різноманітність, наявність соціокультурної інформації, відповідність тематичного змісту й лінгвістичних характеристик мови фільму програмам навчання на певному його етапі.

Т. Леонтєва пропонує такі критерії: відображення культурного й мовного різноманіття країни, мову якої вивчають; наявність протилежних поглядів на певний феномен культури для їх критичного осмислення; урахування емоційного впливу конкретного факту культури на особистість.

І. Терехов визначив основні критерії відбору автентичних художніх фільмів: насиченість фільму зразками мовленнєвої поведінки носіїв мови, засобами невербальної комунікації й аспектами мультимедійного контексту, що допомагають адекватно інтерпретувати перші; збалансованість між лінгвістичними та нелінгвістичними особливостями мовленнєвої поведінки, представлені у фільмі; змістова (зумовлена контекстом) доступність фільму, необхідна для вивчення мовленнєвої поведінки героїв; репрезентативність зразків мовленнєвої поведінки, характерних для різних соціальних верств; репрезентативність регіонально-специфічних особливостей мовленнєвої поведінки носіїв мови (7).

Ю. Трикашна диференціює дві групи критеріїв для відбору автентичних художніх фільмів з метою формування соціокультурної компетентності студентів: I – критерії врахування властивостей фільму як цілісного художнього твору; II – критерії, пов'язані з дидактичною цінністю автентичного художнього фільму.

До I групи критеріїв належать такі критерії: 1) урахування соціокультурного потенціалу автентичного художнього фільму; 2) критерій естетичної цінності автентичного художнього фільму; 3) критерій ступеня морально-етичного впливу автентичного художнього фільму на глядача; 4) критерій жанрової належності автентичного художнього фільму [8].

Соціокультурний потенціал є провідним критерієм відбору автентичних художніх фільмів. Зазначимо, що автентичний художній фільм наочно представляє соціокультурну реальність,

контекст і ситуацію спілкування у вербальному й невербальному планах вираження; він допомагає формувати в студентів стійкі асоціації певного ситуативного контексту з очікуваною вербальною та невербальною поведінкою.

Л. Смелякова (5) умовно поділяє соціокультурну інформацію на національно-специфічну та історико-культурну. Національно-специфічна інформація відображена в природних особливостях країни, мову якої вивчають, національному характері, цінностях, гуморі та духовній культурі нації. Історико-культурну інформацію можна отримати, якщо проаналізувати, як зображені соціальні класи суспільства та стосунки між ними, сфери суспільного життя суспільства, політичні, культурні й історичні діячі, які символізують певну добу країни, а також простір, що має асоціативну природу.

Соціокультурну інформацію у фільмі сприймають через два канали – аудитивний і візуальний, розподіляючи на: а) лінгвістичну (реалії, конотативна лексика, фонові лексика, фразеологізми, афоризми, діалектизми, сленг, формули мовленнєвого етикету); б) паралінгвістичну (вираз обличчя, поза, міміка, жести, поведінка, інтонація голосу, паузи, зітхання, музика, шуми, звуки); в) екстралінгвістичну (зображення предметів, оточення, середовища, зображення людей) (Яхнюк, 2002: 48).

У свою чергу соціокультурна інформація може бути представлена як експліцитно, так і імпліцитно. Події, зображені експліцитно, повинні спонукати студентів до критичного мислення, аналізу поведінки представників іншомовної культури, пояснення свого ставлення до певних ситуацій і явищ, що сприятиме усвідомленню імпліцитного смислу соціокультурної інформації.

Наступний критерій відбору – критерій естетичної цінності фільмів. Естетична потреба в отриманні насолоди від кіномистецтва домінує серед мотивів, що спонукають освічену людину до перегляду художніх фільмів. Згідно із зазначеним критерієм, відбираючи автентичний художній фільм для формування соціокультурної компетентності за його допомогою, необхідно керуватися особистими естетичними враженнями від фільму, а також враженнями інших.

Варто зазначити, що вчинки й поведінка героїв фільму спонукають до формування власних суджень, свого бачення порушених проблем, а моральні й духовні цінності героїв набувають особистісного змісту для студентів-глядачів, закладають основу їхньої ціннісної системи.

Не менш важливим критерієм під час відбору автентичного художнього фільму є критерій жан-

рової належності. Як свідчить досвід, студентам до вподоби молодіжні романтичні комедії, які покращують настрій і роблять процес сприйняття фільму невимушеним. Фільми, які вирізняються цікавим сюжетом, захопливим перебігом подій, фільми, що відображають проблеми сучасної молоді та події, цікаві за історичною значущістю, також не залишають студентів байдужими.

Ця група критеріїв пов'язана з дидактичною цінністю автентичних художніх фільмів. До них належать: 1) відповідність змістово-лінгвістичних характеристик фільму тематиці й рівневі володіння іноземною мовою; 2) критерій урахування мотиваційного потенціалу; 3) критерій новизни та інформаційної цінності.

Відібрані автентичні художні фільми повинні відповідати віковим особливостям і мовленнєвому досвіду студентів. Б. Томалін акцентує увагу на важливості наочного ознайомлення студентів з основними соціокультурними поняттями й лексичними одиницями, оскільки обізнаність у поведінково-побутовій сфері сприяє подоланню культурного бар'єру.

Наступним критерієм є врахування мотиваційного потенціалу автентичних художніх фільмів. Вони слугують одним із найбільш вдалих допоміжних засобів навчання, які наочно демонструють реальне спілкування представників іншомовного середовища в різних соціокультурних ситуаціях.

Згідно з критерієм новизни й інформаційної цінності, автентичний художній фільм має відповідати професійним інтересам студентів, надавати знання, які б майбутні філологи змогли застосувати на практиці.

У контексті дослідження автор звертає увагу на тривалість та способи представлення фільму в аудиторії. Н. Бичкова наголошує на тому, що робота з фільмом потребує цілісно-частково-цілісного підходу (2, с. 40), який передбачає: 1) цілісне сприйняття автентичного художнього фільму; 2) роботу над окремими фрагментами для навчання аудіювання або усного мовлення; 3) самостійний перегляд художнього фільму у кінці роботи. Необхідно звернути увагу на те, що окремих критеріїв до вибору фільмів за їхньою тривалістю та фрагментів із фільму не існує. Разом з тим, фрагмент повинен демонструвати закінчений епізод, який би виконував певне соціокультурне навантаження.

У межах означеної проблеми, розглянемо вправи та завдання, створені на основі автентичних художніх фільмів. Доцільно класифікувати вправи та завдання на підставі основних критеріїв, описаних Н. Скляренко [6].

Критерій культурологічної спрямованості полягає у тому, що вправи у всіх видах мовленнєвої діяльності мають ознайомлювати із культурними реаліями країни, її традиціями, історією, характерами та звичками людей. Згідно з цим критерієм, більшість вправ у підсистемі повинна бути спрямована на набуття соціокультурних знань, формування соціокультурних (лексичних) навичок і вмінь у різних видах мовленнєвої діяльності, а також на розвиток ставлень до іноземної культури.

Критерій використання фрагментів художніх фільмів, полягає у виконанні вправ та завдань на основі відеофрагментів автентичних художніх фільмів, а також ті, що виконують без їх використання. Перегляд фрагменту автентичного художнього фільму, який зображує на екрані певне поняття британської культури, є центральним у межах аудиторної та самостійної роботи. Вправи когнітивно-евристичного етапу виконують без опори на відеоматеріал, а виконання вправ або завдань діяльнісно-продуктивного етапу має, з одного боку, узагальнювальний характер, а з іншого – спрямоване на створення власного відеофільму.

Відповідно до критерію комунікативності, вправу можна тлумачити як модель відрізка процесу реальної комунікації, де зберігаються найсуттєвіші його риси, а саме – умотивованість діяльності й новизна отриманої під час спілкування інформації. Завдяки виконанню завдань проекту, діяльність його учасників забезпечена високою мотивацією – мотивацією до пізнання нової для них іншомовної соціокультури й відчуття себе здатними до ефективної участі у міжкультурному спілкуванні в різноманітних комунікативних ситуаціях.

У контексті формування соціокультурної компетентності, звернемо увагу на критерій наявності / відсутності рольового компонента. Вправи з рольовим компонентом – рольові ігри та драматизації – мають велике значення з погляду формування здатності студентів брати участь у змодельованому міжкультурному спілкуванні. Виконання таких вправ допомагає студентам імітувати вербальну й невербальну поведінку носіїв іноземної мови, засвоєну за допомогою автентичних художніх фільмів.

Типізація вправ на основі наступних трьох критеріїв у контексті дослідження зумовлена спрямованістю вправ на сприйняття, аналіз, коментування (усне чи письмове), імітування соціокультурних явищ і ситуацій, які можуть відбуватися в різних умовах.

За місцем виконання розподіляють вправи на такі, що виконують під час аудиторної або самостійної роботи. За характером виконання вправи, які виконують під час аудиторної роботи, є усними й усно-письмовими, а вправи, що виконують під час самостійної роботи, здебільшого письмові. За способом виконання вправи поділяються на фронтальні, парні, у малих групах, у групі та індивідуальні. Так, вправи, що виконують під час аудиторної роботи, є усними або усно-письмовими, фронтальними, парними, у малих групах або в групі. Вправи виконані під час самостійної роботи, переважно письмові та індивідуальні (8).

Висновки. На основі проведеного дослідження встановлено, що автентичний художній фільм – дискурс, в якому наочно, у слуховій формі реалі-

зуються комунікативні наміри тих, хто говорить, ситуативний та екстралінгвістичний контекст.

Обґрунтовано критерії відбору художніх фільмів для навчання іноземній мові. Розглянуто соціокультурний потенціал як провідний критерій відбору автентичних художніх фільмів. Проаналізовано вправи / завдання та їх класифікацію, створених на основі автентичних художніх фільмів.

Представлено типізацію вправ на основі трьох критеріїв (за місцем виконання, за характером виконання, за способом виконання), що зумовлена спрямованістю на сприйняття, аналіз, коментування (усне чи письмове), імітування соціокультурних явищ і ситуацій, які можуть відбуватися в різних умовах. Визначено оптимальну тривалість та способи представлення фільму в аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдрахманова И. Э. Дидактические возможности аудиовизуальных средств как ретрансляторов российской культуры на занятиях по русскому языку как иностранному. *Вестник Томского. гос. пед. ун-та, Серия «Педагогика»*. Вып. 7 (75). 2009. С. 208–211.
2. Бичкова Н. І. Місце автентичних художніх фільмів у вивченні іноземних мов і культур». *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО. Серія «Філологія-педагогіка-психологія»*. Вип. 3. 2000. С. 596–600.
3. Конотоп О. С. Методика навчання майбутніх філологів англійського діалогічного спілкування з використанням відеофонограми. Автореф. дис. канд. пед. наук. Київ, 2010.
4. Кочукова О. В. Обучение пониманию социокультурного содержания иноязычного дискурса художественных видеофильмов: Языковой вуз, английский язык. Дисс. канд. пед. наук. Тамбов. 2004. 198 с.
5. Смелякова Л. П. Художественный текст в обучении иностранным языкам в языковом вузе. Теория и практика отбора. Монография. Санкт-Петербург : Образование. 1992. 142 с.
6. Складенко Н. К. Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь. *Іноземні мови*. Вип. 3. 1999. С. 3–7.
7. Терехов И. В. «Изучение речевого поведения носителей языка на материале современного британского кино». Автореф. дисс. канд. пед. наук. Тамбов, 2011.
8. Трикашна Ю. І. Використання автентичних художніх фільмів в процесі формування соціокультурної компетенції у майбутніх філологів. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. № 8. 2011. С. 65–67.
9. Яхнюк Т. О. Використання фрагментів художніх відеофільмів для навчання студентів мовних спеціальностей соціокультурної англійської лексики. Дис. канд. пед. наук. Київ. 2002. 160 с.
10. Cardon P. W. Using films to learn about the nature of cross-cultural stereotypes in intercultural business communication courses. *Business Communication Quarterly* Nr. 73. 2010. pp. 150–165.
11. Champoux J. Film as a teaching resource. *Journal of Management*. Nr. 8. 1999. pp. 206–217.
12. King J. Using DVD feature films in the EFL classroom. *Computer Assisted Language Learning*, Nr. 5. 2002. pp. 509–523. URL: http://www.researchgate.net/publication/240511222_Using_DVD.
13. Sherman J. *Using Authentic Video in the Language Classroom* Cambridge : Cambridge Univ. Press. 2003. 277 p.
14. Voller P. and Widdows S. Feature films as text: a framework for classroom use. *ELT Journal* 47/4. 1993. pp. 342–353.

REFERENCES

1. Abdrakhmanova I. E. Didakticheskie vozmozhnosti audiovizualnykh sredstv kak retranslyatorov rossiyskoy kul'tury na zanyatiyakh po russkomu yazyku kak inostrannomu. [Didactic possibilities of audiovisual means as a retranslator of Russian culture at the lessons of Russian as a foreign language]. *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta*. Nr. 7 (75), 2009, pp. 208–211 [in Russian].
2. Bychkova N.I. Mistse avtentychnykh khudozhnykh filmiv u vyvchenni inozemnykh mov i kultur. [Role of the authentic feature films in learning foreign languages and cultures]. *Naukovyi visnyk kafedry YUNESCO*, Nr. 3, 2000, pp. 596–600 [in Ukrainian].
3. Konotop O. S. Metodyka navchannya maibutnykh filolohiv anhliyskoho dialohichnoho spilkuvannya z vykorystanniam videofonohramy. [Methods of teaching of future philologists to English dialogic communication with the use of video material]. *Avtoref.dys.kand.ped.nauk*, Kyiv, 2010 [in Ukrainian].
4. Kochukova O. V. Obuchenie ponimaniyu sotsioculturnoho sodержaniia inoyazychnogo discursa khudozhestvennykh videofilmov: Yazykovoy vuz, angliyskiy yazyk. [Teaching to understanding of sociocultural content of feature video films' foreign discourse: Language university, the English language]. *Diss. kand.ped.nauk*, Tambov, 2004, 198 p. [in Russian].

5. Smelyakova L. P. Khudozhestvennyi tekst v obuchenii inostrannym yazykam v yazykovom vuze. Teoriya i praktika otbora. [Literary text in teaching foreign languages in language university. Theory and practice of selection]. Monografiya, Sankt-Peterburg : Obrazovanie, 1992, 142 p. [in Russian].
6. Sklyarenko N. K. Suchasni vymohy do vprav dlya formuvannya inshomovnykh movlennievnykh navychok i vmin. [Modern requirements to exercises to develop language skills in a foreign language]. Inozemni movy, Nr. 3, 1999, pp. 3–7 [in Ukrainian].
7. Terekhov I. V. Izuchenie rechevogo povedeniya nositeley yazyka na materiale sovremennogo britanskogo kino. [Study of language behaviour of native speakers based on modern British movie]. Avtoref. diss. kand. ped. nauk, Tambov, 2011 [in Russian].
8. Trykashna Yu. I. Vykorystannya avtentychnykh khudozhnikh filmiv v protsesi formuvannya sotsiokulturnoi kompetentsii u maybutnikh filolohiv. [Usage of authentic feature films in the process of development of future philologists' sociocultural competence]. Naukovi zapysky. Seriya Psykholoh-pedahohichni nauky, Nr. 8, 2011, pp. 65–67 [in Ukrainian].
9. Yakhnyuk T. O. Vykorystannya frahmentiv khudozhnikh videofilmiv dlya navchannya studentiv movnykh spetsialnostey sotsiokulturnoi anhliyskoi lekscopy. [Usage of fragments of feature video films for teaching students-philologists to sociocultural English vocabulary]. Dys.kand.ped.nauk, Kyiv, 2002, p. 160.
10. Cardon P. W. Using films to learn about the nature of cross-cultural stereotypes in intercultural business communication courses. *Business Communication Quarterly* 73, 2010, pp. 150–165.
11. Champoux J. Film as a teaching resource. *Journal of Management*, Nr. 8, 1999, pp. 206–217.
12. King J. Using DVD feature films in the EFL classroom. *Computer Assisted Language Learning* 15, Nr. 5, 2002, pp. 509–523, URL: http://www.researchgate.net/publication/240511222_Using_DVD.
13. Sherman J. *Using Authentic Video in the Language Classroom*, Cambridge : Cambridge Univ. Press, 2003, 277 p.
14. Voller P. and Widdows S. Feature films as text: a framework for classroom use. *ELT Journal* 47/4, 1993, pp. 342–353.